

SARUM CUSTOMARY ONLINE

2A: THE OLD CUSTOMARY ADDICIONES & APPENDIX

FROM BRITISH LIBRARY, HARLEY MS 1001

[OCR]

LATIN TEXT ONLY

INTERIM EDITION DECEMBER 2013

PROJECT DIRECTOR & GENERAL EDITOR

SOURCE TRANSCRIPTION & EDITING

TRANSLATION & REVIEW OF LATIN TEXTS

JOHN HARPER

CHRISTOPHER HODKINSON &
MATTHEW CHEUNG SALISBURY

HENRY HOWARD

SARUM CUSTOMARY ONLINE

is an element of a larger research project,

The Experience of Worship in late Medieval Cathedral & Parish Church,

based at Bangor University

within the research programme, *Religion and Society,*

funded jointly by the Arts & Humanities Research Council and

the Economic & Social Research Council.

THE
EXPERIENCE
OF WORSHIP
IN LATE MEDIEVAL
CATHEDRAL AND
PARISH CHURCH

The Old Customary of Salisbury Cathedral (later version)

Addiciones and Appendix

[OCRA]

from British Library, Harley MS 1001
(formerly owned by St Giles' Church, Risby)

Latin text

This reading of the Old Customary of Salisbury Cathedral is based on the manuscript source in the British Library, Harley MS 1001, copied in the early-fourteenth century. An inscription in the manuscript establishes that it was owned by (though not necessarily copied for) St Giles' Church, Risby, Suffolk.

The contents of the Additions printed below relate to both the Ordinal and the Customary. The opening paragraph of the Additions section is important. It records that the Succentor of Salisbury Cathedral in 1279 examined at least part of the exemplar from which Harley MS 1001 was copied. Further paragraphs were added after those resulting from the Succentor's examination, up to about 1300.

The section here called 'Appendix' was copied on the pages between the Ordinal and the Customary, and appears to be part of the text of the exemplar from which Harley MS 1001 was copied.

Although the main text of this version of the Customary refers principally to the layout of the first cathedral at Old Sarum, the Additions date from after the completion of the new cathedral and its cloisters.

Sarum Customary Online: The Old Customary [OCR]

www.sarumcustomary.org.uk

Project director and general editor: John Harper
Transcription and edition of Latin text: Christopher Hodkinson
English translation: Henry Howard

Text and translation are copyright © Bangor University, 2013

Comments and suggestions should be sent to experienceofworship@bangor.ac.uk
or by post to Sarum Customary Online, School of Music, Bangor University,
Bangor LL57 2DG, UK

Latin text: editorial conventions

Numbering of sections and sub-sections is editorial. The sub-sectional divisions are those adopted by Frere in *The Use of Sarum I*.

Textual formatting is editorial. However, in the Latin only version, blank lines indicate divisions in the text with scribal authority, usually expressed through the use of a large initial letter. *Italic* text has been used to indicate quotation of liturgical texts. **Rubrics** are presented in red.

The grammar of the source has been retained insofar as possible; all abbreviations and contractions have been expanded without comment (some words, such as *octava*, are almost invariably abbreviated with no indication of their ending). Abbreviated numerals are only expanded in the case of common formulæ such as ‘*ad primas vesperas*’.

Spelling follows the source insofar as possible, but with some standardisation especially of contractions and unclear c/t distinctions. U and V are normalised as vowels and consonants respectively.

Punctuation follows medieval practice insofar as possible. The *punctus* has been removed where it was judged to indicate abbreviation but not sentence structure. The *punctus elevatus* is transcribed as a colon. Some standardisation and editorial judgement were necessary in the use of capital letters, especially regarding Proper nouns and liturgical terminology, and in the case of certain abbreviations. In this source, lower-case forms with red colouring often serve as capitals. Such exceptional situations aside, the presence or absence of a capital letter following a *punctum* is an important guide to the scribe’s conception of sentence-structure in the manuscript.

Editorial insertions and emendations are contained within round brackets. Editorial suggestions are offered with a question mark where there is significant doubt in regard to the faultiness of the source or uncertainty in relation to the proposed reading.

[Deletions and erasures] are enclosed in square brackets. <Damaged> or <(lost)> text is enclosed in angle brackets. Editorial readings are proposed insofar as possible; otherwise the approximate number of missing or illegible letters is indicated by dots; an ellipsis is used to indicate a large number of missing letters. \Insertions/ are thus indicated. Footnotes record the date of textual modifications where estimates were judged possible.

Contents

Addiciones	pages 3–14
[Appendix]	pages 15–19

Addiciones.

Quia¹ multi defectus reperiuntur in ordinali Sarum usus quem nos habemus super multis articulis subscriptis. Succentor dicte ecclesie Sarum mediante quodam speciali rogatus per strictam examinacionem certificavit .viiij^o. Iduum Marci. Anno domini .M^o.CC^o.lxx^o. Octavo.

1. Quesitum est quando et quociens fit plenum servicium de sancta Maria in conventu. Quia in primo sabbato infra Adventum domini datur regula generalis quando fiet plenum servicium de sancta Maria in conventu. Et tamen in quibusdam temporibus idem certificatum notatur servicium feriale in sabbatis sicut in ceteris feriis sic sabbato responsoria que in .iiij^a. feria et cetera que ad feriale servicium pertinent. et post historiam *Domine ne in ira* inveniuntur propria responsoria in sabbatis. scilicet *Misericordiam et iudicium* et similiter in paschali tempore.

Respondit succentor quod regule generali scripte primo sabbato Adventus de sancta Maria. Credendum est (*recte* de sancta Maria credendum est.) in illis sabbatis nichil fiat de feriali servicio in toto tempore ibidem diffinito.

2. ¶ In vigilia Natalis domini ubi agitur de responsorio *Jhesu christe* cum *Alleluya* ibi precedet ista rubrica. cantus iste dicitur hac die et in vigilia epiphanie quando extra dominicam contigerit. et in festis simplicibus .iiij. leccionum. Et sciendum quod hoc responsorium et cetera responsoria ad horas per totum annum ab uno solo clerico dicantur loco nec habitu mutato tam in festis duplicibus quam simplicibus.

3. ¶ Item ad vespervas in eadem vigilia ubi festa notantur in quibus antiphona super *Magnificat* tota cantanda est ante psalmi intonacionem. Addendum est festum Dedicacionis ecclesie.

4. ¶ Item in eadem vigilia ad completorium ubi specificatur de ymno dicendo *Salvator mundi*. Addendum est in fine rubrice sic dicitur etiam per octavas Dedicacionis ecclesie nisi contigerit Dedicacio in quadragesima vel in paschali tempore.

5.1. ¶ Item in nocte Natalis domini ubi scribitur prosa tercii responsorii addendum est. Ista prosa non dicitur ad matutinas hac nocte sed ad processionem in die. Similiter prosa .ix. responsorii non dicatur ad istas matutinas sed ad processionem die Circumcisionis quando in dominica contigerit.

5.2. Addit etiam succentor quod altera re (*recte* quod ad responsoria?) de sanctis in ecclesia Sarum ubi prose nominantur. eodem prose dicuntur ad processionem et ad matutinas in suis locis. videlicet in ebdomada Natalis domini. In die sancti Andree ad vespervas. In festo sancti Nicholai ad vespervas et ad processionem cum .ix^o. responsorio. In Inventionem sancte crucis ad primas vespervas. et in Translacione sancti Thome martyris. et in festo sancte Katerine virginis.

6. ¶ In die Natalis domini ubi agitur de responsorio *Jhesu christe* addatur. hic cantus solempnis dicatur a vigilia Natalis domini usque ad octavas Epiphanie. et in ipsis octavis nisi in vigilia Epiphanie quando extra dominicam evenerit. et in dominicis

¹ This word has a large decorated initial.

paschalis temporis et per octavas Ascensionis et Pentecostes. et in omni festo cum regimine chori ab octavis Pasche usque ad *Deus omnium* dicatur etiam die Dedicacionis et per octavas et in Exaltacione sancte crucis. et in utroque festo sancti Michaelis.

7. ¶ In octava Innocencium ad secundas vespervas fiat memoria de sancto Thoma. antiphona *Pastor cesus*. versiculus *Ora pro nobis*. Memoria de sancto Edwardo rege et confessore. antiphona *Justum deduxit*. versiculus *Amavit eum dominus*. oracio *Deus qui unigenitum filium tuum dominum nostrum ihesum christum glorioso regi Edwardo in forma visibili demonstrasti. tribue quesumus: ut eius meritis et precibus ad eternam ipsius domini nostri ihesu christi visionem pertingere mereamur. Qui tecum*. Memoria de sancta Maria. ad matutinas Memoria de sancto Thoma. antiphona *Opem nobis*. De sancto Eadwardo antiphona *Euge serve*. Memoria de omnibus sanctis.

8. ¶ Si vigilia in dominica evenerit: memoria de sancto Thoma et de sancto Edwardo et de sancta Maria.

9. ¶ Quartodecimo kalendas Februarii festum sancti W(u)lstani episcopi et confessoris .ix. leccionum fiant. cetera omnia de communi unius confessoris et pontificis. oracio *Spiritum nobis domine tue caritatis infunde ut intercedente beato W(u)lstano confessore tuo atque pontifice. tua mereamur dulcedine in eterna felicitate gustare. per eundem*.

10. ¶ Quando canitur historia *Domine ne in ira* versiculus medii nocturni sic dicitur. *Media nocte surgebam ad confitendum tibi. R^o. Super iudicia iusticie (recte iustificacionis?) tue. (Ad laudes.) versiculus Dominus regnavit. R^o. Decorem induit me alleluya (recte induit alleluya). (a Septuagesima usque ad Quadragesimam.) versiculus. *Domine refugium factus es nobis. R^o. A generacione et progenie*.*

11. ¶ Feria .ij^a. quadragesime ubi habetur de antiphona *Requiem eternam*. psalmus *Beati immaculati* usque ad *(Ad) Dominum cum tribularer* pro omnibus dei defunctis addatur. sic finitis psalmis dicatur antiphona *Requiem eternam. Pater noster*. psalmus *Domine probasti*. oracio *Absolve quesumus domine*. sequitur missa.

12. ¶ In passione domini ad completorium antiphona *O rex gloriose V. Rex benedicte V. Atque colant V. (recte R.) Inter sanctos*.

13. ¶ Ad completorium in die Pasche et per totam ebdomadam usque ad sabbatum dicitur gradale *Hec dies* sine versu. sicut in ceteris horis.

14. ¶ In die Pentecostes post primam notatam: addendum est processio eat ante terciam. Ad terciam dicto *Deus in adiutorium* .vij. seniores cum thuribulis ante altare incipiant ymnum *Veni creator spiritus*. postea incensent altare. et sic ad unumquemque versum hac die tantum. et dicatur hic ymnus tribus diebus sequentibus ad terciam et dicatur in stallo.

15. ¶ In rubrica ubi agitur post *Deus omnium* de servicio sancte Marie in sabbatis. et de impedimentis eiusdem. ubi dicitur et nisi vigilie sanctorum impedierint: et addatur. et nisi in festo sanctorum .iiij. leccionum que habent aliquam proprietatem ad missam.

ut in festo sanctorum .vij. fratrum quod habet proprium officium. quia omnia huiusmodi festa dicuntur cum regimine chori.

16. ¶ In die dedicacionis ecclesie ad secundas vespervas responsorium *Domus mea*.

17. ¶ Item in rubrica ubi dicitur quod per octavas dedicacionis fiet plenum servicium de dedicacione et in dominica nisi festum .ix. leccionum intercurrat: Addatur ista rubrica. et quia chorus regitur per octavas nulla fiat memoria nisi festum .iij. leccionum vel octava evenerit. In octava omnia fiant sicut in die preter sequenciam et *Credo in unum* et responsorium ad secundas vespervas. oracio *Deus qui ex vivis electis que (recte electisque) lapidibus eternum maiestati tue condis habitaculum auxiliare populo supplicanti. ut quod ecclesie tue corporalibus proficit spaciis: spi(ri)t(u)alibus amplificetur augmentis. per dominum.*

18. ¶ In die sancti Andree ad secundas vespervas responsorium *Vir perfecte pietatis V. Imitator Jhesu* et prosa *O morum doctor. Gloria.*

19. ¶ In festo sancti Nicholai ad vespervas responsorium *Beatus Nicholaus V. Ut apud christum* prosa *Oportet devota mente*. Dictis memoriis de sancto Andrea. de Adventu et de sancta Maria. tunc eat processio ad altare sancti Nicholai cum responsorio *Ex eius tumba*. Rectores dicant versum. et sic fiet in omni festo sanctorum quorum altaria sunt in ecclesia. nec debet servicium celebrari ad eorum altaria in ecclesia Sarum nec maior solempnitas fiet. Omnes simul prosam. in redeundo de sancta Maria.

20. ¶ In Inventione sancte Crucis ad vespervas responsorium *O crux viride V. Custodi domine* prosa *Crux fidelis terra celis*.

21. ¶ In festo sancti Albani martyris ad utrasque vespervas super psalmum *Magnificat*. antiphona *Ave prothomartyr Anglorum miles regis [angelorum] celorum*.

22. ¶ In translacione sancti Edmundi archiepiscopi .ix. lecciones fiant. oracio *Deus qui largiflue*. memoria de martyribus. oracio *Fac nos*.

23. ¶ In translacione sancti Edwardi regis et martyris oracio *Deus eterni (recte eterne)*.

24. ¶ In translacione sancti Thome martyris antiphona super psalmos feriales *Iste sanctus*. capitulum *Omnis pontifex*. responsorium *Jacet granum V. Cadit custos* prosa *Clangat pastor*. antiphona super *Magnificat. Pastor cesus*. oracio *Deus qui nobis*. Memoria de apostolis. antiphona *In regeneratione*. versiculus *Annunciaverunt*. oracio *Deus cuius dextera*. Invitatorium. antiphone. psalmi. versiculi. versus. et responsoria sicut in alio festo.

25. ¶ In Inventione sancti Stephani. oracio *Deus qui es*. psalmi plurimorum martyrum.

26. ¶ Tercia die Assumpcionis scilicet infra octavas ad vespervas super psalmum *Magnificat* antiphona *Descendi in ortum*.

27. ¶ Pridie kalendas Septembris Natalis sancte Cuthburge virginis. non martyris. iij. lecciones. cetera de communi unius virginis non martyris. oracio *Deus qui eximie*

castitatis privilegio famulam tuam Cuthburgam multipliciter decorasti. da nobis famulis tuis eius promerente intercessione utriusque vite prosperitatem. ut sicut eius festivitas nobiscum agitur in terris. ita per eius interventum nostri memoria apud te habeatur in celis. per.

28. ¶ Dominica infra octavas Nativitatis beate Marie ad primas vespervas nullum dicetur responsorium sed omnes antiphone dicantur in laudibus. quia in octava die nihil de festo agitur propter festum reliquiarum.

29. ¶ In translacione sancti Edwardi regis et confessoris .iij^o. Idus Octobris ad vespervas super psalmos feriales antiphona *Amavit*. capitulum *Justum deduxit*. responsorium *Miles christi ymnus Iste confessor*. versiculus *Amavit eum dominus*. antiphona *Similabo*. psalmus *Magnificat*. oracio *Deus qui unigenitum tuum dominum nostrum ihesum christum* ut supra ad matutinas. et ad horas omnia fiant sicut de uno confessore et abbate. et est duplex festum in ecclesia Sarum.

30. ¶ In die Omnium Sanctorum post *Placebo* finito psalmo *Magnificat* cum antiphona sequatur *Pater noster* et cetera. pro corpora presenti. oracio *Deus cui proprium est misereri*. In anniversario. oracio *Deus indulgentiarum*. Pro trigintali complendo vel in commemoracione .j^{us}. defuncti. oracio *Deus cui proprium est*. Pro episcopis defunctis. *Deus qui inter apostolicos sacerdotes*. Pro fratribus et sororibus. oracio *Deus venie fidelibus*. post laudes in anniversario. oracio *Deus cui proprium*. Pro trigintali. *Omnipotens sempiterne deus cui nunquam*. Pro episcopo(.) oracio *Deus cuius misericordie*. Pro fratribus et sororibus. oracio *Inclina domine*. Deinde dicantur oraciones pro defunctis familiaribus in silencio ad placitum. quibus expletis sequitur oracio generalis *Animabus quesumus domine*. Et sciendum quod quando laudes non seq(u)untur continue servetur ordo oracionum earundem. que dicuntur ad *Placebo* dicto prius psalmo *Voce mea*. Quocienscunque servicium mortuorum fit cum .ix. psalmis et .iij. leccionibus dicatur una antiphona super omnes psalmos ad vespervas. scilicet *Placebo*. et ad laudes una. scilicet *Exultabunt*. tunc etiam semper dicitur versiculus ante laudes. scilicet *Complaceat tibi domine*. R^o. *Domine ad adiuvandam me respice*. Isti duo versus ad .ix. responsorium cantentur tantum in die commemoracionis animarum. scilicet *Ardentes anime* et *Creator omnium rerum*.

31. ¶ In festo sancti Edmundi archiepiscopi. oracio *Deus qui largiflue*. ix. lecciones fiant. cetera de .j^o. confessore et pontifice.

32. ¶ In festo sancti Eadmundi Regis et martyris. ad utrasque vespervas antiphona *Ave rex gentis Anglorum*. psalmus *Magnificat*. cetera ut alibi habentur.

33. ¶ Quocienscunque fit servicium de .j^o. confessore et pontifice vel abbate seu doctore. dicitur ymnus iste *Iste confessor* totus et integer cum omnibus suis versibus. Iste ymnus *Jhesu redemptor* nulla litera mutata.

34. ¶ Ista rubrica ponenda est in prima die lune Adventus domini post responsoria nocturnalina. Si in secunda vel .iij^a. feria festum .ix. leccionum vel .iij. contigerit. vel hinc hac forte. tertia vel .iiij^a. feria feriale servicium sit agendum. semper responsoria primi nocturni primo loco cantentur nisi specialiter distinguantur. quod etiam fiet per totum annum. Ista rubrica continetur in quibus ordinali. feria quinta ebdomade prime Adventus domini sed non ita intelligibiliter.

35. ¶ Si infra octavas ascensionis festum cum regimine chori evenerit: secundum *Alleluya* erit *Dominus in Syon* (recte *Syna*). Si in dominica vel feria .vj^a. sequente. Secundum *Alleluya* erit unum de communi servicio.

36. ¶ Quesitum est utrum sequencia debet dici in octava die Epiphanie. Ascensionis et Dedicacionis propter .ix. lecciones cum regimine chori. Respondendum est quod non ista rubrica ponam inmediate dominica prima Adventus domini post versum gradalis.

37. ¶ Sciendum quod gradale repetatur per totum annum nisi in festis duplicibus et in quatuor temporibus et quando sequitur tractus. quia nunquam repetitur quando tractus habetur. Si vero in dominica qua cantatur *Domine in tua misericordia* ubi agitur de resurrectione (recte responsorio?) ad processionem dicendam (recte dicendo?). priusquam tangat de antiphona in redeundo. Scribatur de addicione. In statione dicitur antiphona de cruce *Salvator mundi* vel antiphona *Adoremus crucis*. et scribuntur in Exaltacione sancte Crucis. versiculus *Hoc signum crucis*. oracio *Adesto* vel oracio *Deus qui unigenitum*. In festis tamen duplicibus que in dominicis contingunt non dicetur.

38. ¶ Ista rubrica notetur die sancti Andree apostoli post sequenciam.

¶ Nota quod in omni festo .ix. leccionum extra Septuagesimam et Quadragesimam dicatur sequencia nisi in festis sanctorum plurimorum confessorum.

39. ¶ In die Purificacionis beate Virginis post sequenciam notetur ista rubrica. Si festum Purificacionis beate Virginis infra septuagesimam vel quadragesimam evenerit. semper dicenda est sequencia in choro. Sacerdos vero et ministri eius dicant tractum. in ceteris vero festis .ix. leccionum dicatur tractus post gradale.

40. ¶ In commemoracione beate Virginis infra septuagesimam semper dicatur sequencia. Nunquam enim dicitur tractus in ecclesia Sarum in festo .iij. leccionum vel in commemoracione.

41. ¶ In Inventione sancti Stephani oracio *Deus qui es sanctorum*. In pluribus ordinalibus continetur ad missam sic. memoria fiat de ceteris sanctis. cum (oracione) de (commune) plurimorum confessorum. quod omnino falsum est.

42. ¶ Omni die per annum post oracionem preter quam in duplicibus festis et quando itur in albis cum genuflexione dicatur psalmus *Ad te levavi* cum *Gloria patri*. *Kyrieleyson*. *Christeleyson*. *Kyrieleyson*. *Pater noster*. *Et ne nos*. *Exurge domine*. *Domine deus virtutum*. *Domine exaudi*. *Dominus vobiscum*. *Oremus*. *Ecclesie tue quesumus*. et addatur in fine *Et pacem tuam nostris concede temporibus*. per christum.

43. ¶ Primum responsorium in nocte Natalis domini incipiatur a duobus clericis de .ij^a. forma ad gradum chori ubi (versus) cantetur in eminenti loco. quia *Gloria in excelsis* a quinque pueris in superpelliceis velatis capitibus amictibus habentes (recte habentibus) cereos ardentis in manibus.

44. ¶ In die sancti Stephani ad secundas vespas quidam diaconus solus in capa serica ad gradum chori incipiat responsorium *Impetum fecerunt*. omnes diaconi in superpelliceis versum in eodem loco.

¶ In die sancti Johannis ad secundas vespervas quidam sacerdos solus ad gradum chori incipiat responsorium *Iste est Johannes*. omnes sacerdotes cantent versum in eodem loco.

¶ In die Innocencium ad secundas vespervas quidam puer solus in capa serica ante gradum chori incipiat responsorium *Centum quadraginta*. omnes pueri cantent versum in eodem loco. cum prosa.

45. ¶ In die Purificacionis beate Marie .ix. responsorium sic cantetur. et ad secundas vespervas similiter. responsorium *Gaude Maria*.

46. ¶ et memorandum quod in octava die Ascensionis leguntur lecciones ad matutinas sicut in die Ascensionis de expositione Evangelii et non de actibus apostolorum.

47. ¶ Ista oracio de cruce *Deus qui unigenitum* vel oracio *Deus qui unigeniti* que dicitur in die Exaltacionis nunquam dicitur ad memoriam. sed ad processionem in sabbatis ad vespervas et ante missam in dominica. et oracio *Concede nos* nunquam dicitur ad memoriam beate Virginis. versiculus ad vespervas *Sancta dei genitrix*. versiculus ad matutinas *Post partum virgo*. Ad memoriam in vesperis beate Marie oracio *Deus a quo sancta*. Ad matutinas *Deus auctor pacis*.

48. ¶ In vigilia beate Marie Magdalene ad vespervas ymnus *Virginis proles*. post memoriam ad processionem ante altare suum responsorium *Regnum mundi*. cantor dicat versiculus *Dimissa sunt ei peccata multa*. R^o. *Quoniam dilexit multum*. oratio *Largire nobis*. In redeundo antiphona de sancta Maria cum versiculo et oracione.

49. ¶ In die Omnium Sanctorum .viiij^a. leccio a puero legatur. versus responsorii ante gradum chori a quinque pueris in superpelliceis cantetur.

50. ¶ In octava die dedicacionis ad missam et ad matutinas sicut in die preter responsorium ad secundas vespervas. et ad missam sequencia et *Credo*. et ad omnes horas dicatur oracio *Deus qui de vivis*.

51. ¶ In ecclesia Sarum per Adventum domini quando fit plenum servicium de sancta Maria. ad vespervas super psalmos antiphona *Rorate celi*. et fiat servicium cum regimine chori. nulla memoria de cruce nec de omnibus sanctis. In tempore Natali et per totam estatem ad vespervas super psalmos feriales antiphona *Post partum*. cum regimine chori per totum annum quando matutine beate Marie dicuntur. oracio ad horas sic concluditur. *Per christum dominum nostrum*.

52. ¶ Ad secundas vespervas in die sancti Thome martyris in utroque festo responsorium *Jhesu bone*. Post vespervas Innocencium ubi notatur antiphona ad memoriam. antiphona *Laverunt*. antiphona *Ambulabunt*. antiphona *Cantabunt sancti*. Addendum est (antiphona) *Innocentes pro christo*. antiphona *O quam gloriosum est regnum*.

53. ¶ Dominica infra octavas Epiphanie omnes antiphone in laudibus dicuntur quia in octava die proprie laudes habentur.

54. ¶ Nota quod nulla prosa per annum dicitur. nisi ad vespervas et ad processionem. excepto die sancti Stephani cuius servicium committitur voluntati diaconi. et excepto

die sancti Johannis cuius servicium committitur voluntati sacerdotum. et excepto die sanctorum Innocencium quorum servicium committitur voluntati puerorum. et excepto die sancti Nicholai. tunc enim prosa dicetur ad matutinas scilicet *Sospitati*.

55. ¶ In die Natalis domini. Epiphanie. Purificacionis. Trinitatis. Assumpcionis. Nativitatis beate Marie. Reliquiarum. Festum loci. et Dedicacio. vij. viij. et ix. lecciones.

¶ Item primo die Pasche. Ascensionis. et Pentecostes.

¶ Item in festo Omnium Sanctorum .iij. prime lecciones. in capa serica legantur.

56. (¶) Die Pasche ad vespas ad processionem rectores incipiant antiphonam *Alleluya* et chorus prosequatur totam antiphonam. pars chori ex qua executor est officium (*recte officii*) resumat psalmus *Laudate* et terminetur cum primo *Alleluya*. et sic alternatim dicant ut supra notatum est. Eodem modo in redeundo dicatur antiphona super *In exitu*.

57. ¶ Die Veneris in ebdomada Pasche amoveatur sepulcrum.

58. ¶ Nota quod isti duo versiculi. *Resurrexit dominus* et versiculus *Surrexit dominus vere* dicantur cotidie alternis diebus ante Nocturnum usque ad Ascensionem domini quando de feriis agitur.

59. ¶ Feria .vj.^a. in crastino Ascensionis amoveatur candelabrum cum cereo paschali.

60. ¶ Si festum alicuius sancti .iij. leccionum die Dedicacionis contigerit: fiat memoria de eo sub silencio.

70. ¶ Item si dies dominicus in octava Dedicacionis contigerit: totum servicium fiat de Dedicacione sicut in prima die. preter responsorium ad vespas et preter antiphonam super psalmum. vna tantum antiphona super laudes. chorus regitur. per totam septimanam dicitur ymnus *Salvator*.

71. ¶ In octava Dedicacionis omnia fiant sicut in die. preter responsorium ad secundas vespas. Evangelium *Facta sunt encennia*. Quere in .iiij.^a. feria ante dominicam in ramis palmarum.

72. ¶ Die sancti Andree apostoli ad secundas vespas responsorium *Vir perfecte pietatis* cum prosa *O morum doctor*. chorus respondeat cum pneuma ad quemlibet versum ita dicendo E.

73. ¶ Et nota quod quodcumque dicitur prosa quotquot voluerin[i]t accedant preter ad processionem ad missam. tunc tantum dicant tres prosas. choro respondente cum nota super ultimam literam cuiuslibet versum omnes qui prose interfuerint. similiter dicant *Gloria*.

74. ¶ Die sancte Agnetis capitulum *Qui gloriatur*.

75. ¶ Ubi vero fit mencio de reliquiis in Octava die Nativitatis beate Marie: tunc dominica infra octavas fiat ita servicium. Sabbato ad vespas antiphona *Nativitas est*. psalmus *Dixit dominus*. Capitulum *Ego quasi vitis*. nullum responsorium. ymnus *Ave*

maris stella. versiculum *Sancta dei genitrix*. oratio *Supplicacionem*. Memoria de dominica et de Trinitate. si necesse fit. et quando non dicuntur iste memorie: nulla fiat processio ad crucem. Evangelium *Loquente Jhesu*. Responsoria ut infra octavas.

76. ¶ Ubi vero [fiat] festum Reliquiarum octava die a Nativitate beate Marie celebratur. dominica infra octavas sic fiat servicium. Sabbato sola hec antiphona *Dei genitrix* super psalmos. cetera sicut in die ad primas vespas. Invitatorium triplex. omnes antiphone super laudes dicantur. quia non habet hoc festum Octavam diem. Ad missam dicatur cantus de *Kyrie. Omnipotens pater. Spiritus et alme* dicatur ad gradum chori a tribus pueris (*recte* clericis) de superiore gradu in superpelliceis. Sequencia *Ave preclara* et *Sanctus* cum hac addicione. *Benedictus Marie filius*. Iste modus et ordo servatur in ecclesia Sarum [in ecclesia Sarum]. sed alibi ubi non fit mencio de reliquiis in Octava die sancte Marie. iste ordo servatur in octava die et non in dominica.

77. ¶ Die Omnium Sanctorum unus puerulus legat octavam leccionem. Veniant quinque pueri ad gradum chori nudis pedibus. velatis capitibus. tenentes singuli cereos ardentis conversi ad altare incipiant responsorium et cantent versum. dicto versu: redeant a choro sicut venerunt.

78. ¶ Memorandum quod ab incepzione *Domine ne in ira* usque ad capud Jeiunii in ferialibus diebus dicantur ad missam quinque oraciones sequentes. j^a. de die. .ij^a. de beata Virgine. .iij^a. de Omnibus Sanctis. .iiij^a. pro universali ecclesia. v^a. generalis.

79. ¶ Item a capite Jeiunii usque ad .iiij^{a(m)}. feriam ante Pascha vij. dicantur oraciones quando de Jeiunio dicitur missa. prima de Jeiunio. secunda pro penitentibus. *Exaudi*. tertia de beata Maria. quarta pro omni gradu ecclesie. oratio *Ecclesie tue*. v^a. de Omnibus Sanctis. vj^a. pro pace. *Deus a quo*. vij^a. generalis oracio. *Pietate* vel aliqua alia.

80. ¶ In paschali tempore .iij. dicantur oraciones. prima de die. ij^a. de resurreccione. .iij^a. de Omnibus Sanctis. nisi in dominicis diebus quando de dominica agitur. quia tunc dicitur missa de resurreccione et nulla fiat memoria nisi festum alicuius sancti everit.

81. ¶ Dominica in ramis palmarum et aliis duobus diebus sequentibus in inicio passionis dicatur *Dominus vobiscum*. In die Parasceves non dicitur sed incipiatur sic. *Egressus*. attamen omnibus illis diebus quatuor festive legantur.

82. ¶ Feria .ij^a. in rogacionibus si nullum festum everit: missa antequam exeant cum processione de dominica dicitur cum sua oracione. ij^a. de resurreccione. .iij^a. de omnibus sanctis. ubi stacio fit. psalmus *Miserere* et preces dicantur. Et postea missa de ieunio. officium *Exaudi* cum sua oracione. .ij^a. oracio de sancto de quo est ecclesia. vel de pace. .iij^a. de omnibus sanctis. In redeundo dicatur letania et sic dicatur istis duobus diebus.

83. ¶ Feria .iij^a. rogacionum si a festo vacaverit: totum servicium fiat de sancta Maria cum missa in choro antequam exeant cum processione. cum oracione. .ij^a. oracio de resurreccione. .iij^a. de omnibus sanctis. Ubi fit stacio. officium *Salus populi*. oratio *Deus qui caritatis*. alie oraciones ut supra.

84. ¶ Feria .iiij^a. antequam exeant cum processione. officium de die cum sua oracione. ij^a. oracio de sancta Maria. iij^a. de omnibus sanctis. Ubi stacio fit. officium et oracio ut in prima die.

85. ¶ Et memorandum quod prima missa dicatur post .vj^{a(m)}. et post illam missam dicatur nona. et tunc exeant(.) in reditu suo. post (*recte suo post*) letaniam dicatur psalmus *De profundis*.

86. ¶ Dominica infra octavas Ascensionis missa de dominica. memoria de Ascensione et de omnibus sanctis. nulla sequencia cantatur. *Kyrie. Orbis factor*.

87. ¶ Die sancti Marci evangeliste ordinetur processio ut in .ij^a. feria rogacionum. et fiat missa de sancto Marco antequam exeant cum tribus oracionibus. j^a. de sancto. ij^a. de rogacionibus. tertia de omnibus sanctis. Ubi stacio fit. dicantur. ut in .ij^a. secunda feria rogacionum notatur. et eodem modo exeant et redeant.

88. ¶ Ultimo die ante Adventum et ante Septuagesimam quando plenum servicium fit de sancta Maria: dicatur ad missam cantus de *Kyrie (recte Gloria). Spiritus et alme*. et dicatur a toto choro. et tunc *Sanctus* cum hac addicione. *Benedictus Marie filius*.

89. ¶ In paschali tempore primum *Alleluya. Per te dei genitrix*. Secundum *Alleluya* erit *Mane nobiscum*. vel unum de sequentibus. vel unum de ebdomada Pasche.

90. ¶ Nota infra octavas Assumpcionis beate Marie fiat missa sicut in die. preter *Credo*. et Epistola. ij^a. .iiij^a. et .vj^a. die. *Egredimini*. .iiij^a. v^a. et .vij^a. die. *In omnibus*. et sic infra octavas omnia fiant sicut in die Assumpcionis. preter sequenciam. que erit de feria suo ordine.

91. ¶ Eodem modo fiat infra octavas beate Marie(.) In Nativitate .ij^a. .iiij^a. et .vj^a. die Epistola *O quam pulcra*. .iiij^a. v^a. et .vij^a. die. *Ego quasi vitis*.

92. ¶ De numero oracionum ante Epistolam(.) una vel tres vel quinque vel septem dici debent. Una: sicut una epistola vel unum Evangelium. vel propter unitatem. tres(:) propter trinitatem. quia numero impari deus gaudet. vel quia deus ter oravit in passione. quinque: propter quinque partitam passionem. .vij: propter septem petitiones oracionis dominice. vel propter .vij. dona spiritus sancti. que enumerantur in historia. Septenarium numerum excedere non debent. Capitulum dicatur yma voce. ut vix audiatur a choro. Succentor incipiat ymnum. in utroque versiculo fit ter pausacio. sic. *Custodi nos domine*. et neupma nunquam respondetur ad versiculum ad vespervas nec ad matutinas sed statim incipiatur antiphona.

93. ¶ Nota quod in dominica palmarum benedicetur aqua extra chorum et sic in quolibet duplici festo quod conti(n)git in dominica.

94. ¶ Nota quod feria .iiij^a. in rogacionibus fiet servicium de sancta Maria. nisi aliquod festum cum regimine chori impedierit.

95. ¶ Nota quod ab octavis Pasche usque ad festum sancte trinitatis quando fit plenum servicium de sancta Maria. psalmi ante lecciones *Domine dominus noster. Celi enarrant. Domini est terra.* et leccio *Stabant iuxta crucem.*

96. ¶ Regula generalis in vigilia mortuorum. ix. responsorium *Libera me domine de morte eterna.* primus versus *Dies illa.* ij^{us}. versus *Quid ergo.* tercius verus *Nunc christe te petimus.*

97. ¶ Item commemoracio animarum. ix. responsorium *Libera me domine de mor(te):* primus versus *Dies illa.* ij^{us}. versus *Ardentes anime.* qui nunquam dicitur nisi in commemoracione animarum. iij^{us}. versus *Creator omnium rerum.* qui nunquam dicitur nisi in commemoracione animarum.

98. ¶ Dominica prima post Pascha. secundum *Alleluya. Angelus domini.* et semper erit secundum per totam ebdomadam sequentem. nisi in festo cum regimine chori. versus vero *Respondens* dicatur alternis diebus. ita quod una die *Angelus* altera die *Respondens* pro secundo *Alleluya* dicantur.

99. ¶ In secunda ebdomada illud *Alleluya. Surrexit pastor* erit secundum *Alleluya.* de quocumque dicitur missa. nisi in festo cum regimine chori. et in ista dominica quando de dominica agitur.

100. ¶ In tercia ebdomada istud *Alleluya* scilicet *Modicum* dicatur alternis vicibus. cum versus *Surrexit christus.* quando de feria agitur. Sed istud *Alleluya* (versus) *Iterum autem* sic (*i.e.* sit) secundum in hac dominica et in hac ebdomada de quocumque dicitur missa. nisi in festo cum regimine chori.

101. ¶ In quarta ebdomada secundum *Alleluya* erit *Surrexit dominus vere* et similiter per ebdomadam nisi in festo cum regimine chori.

102. ¶ In quinta dominica quando dicitur missa de resurreccione. secundum *Alleluya* erit *Surrexit christus iam.* et per ebdomadam erit primum.

103. ¶ Die sancti Johannis ad matutinas. Memoria. antiphona *Hodie intacta.* antiphona *Sepelierunt.* Eodem die ad vespervas antiphona *Gaudeamus.* antiphona *Tu principatum.*

104. ¶ Die sanctorum Innocencium ad matutinas antiphona *Nesciens mater.* antiphona *Lapidaveru(n)t.* antiphona. *Valde honorandus.* Eodem die ad vespervas antiphona *Virgo verbo.* antiphona *Lapides torrentes.* antiphona *Hic est discipulus.*

105. Die sancti Thome ad matutinas antiphona *Beatus venter.* antiphona *Adhesit anima.* antiphona *Hic est discipulus.* antiphona *Innocentes.* Eodem die ad vespervas antiphona *Virgo dei genitrix.* antiphona *Stephanus vidit.* antiphona *Ecce puer.* antiphona *Laverunt stolas.*

106. ¶ Sexta die Natalis domini ad matutinas [antiphona *Pastor(es).*] antiphona *Ecce video.* antiphona *Sunt hic de (recte de hic) stantibus.* antiphona *Ambulabunt.* antiphona *Pastor cesus.* Eodem die ad vespervas antiphona *Virgo hodie.* antiphona *Beatus Stephanus.* antiphona *Sic eum volo.* antiphona *Cantabunt (recte Cantabant).* antiphona *Granum cadit.*

107. ¶ Die sancti Silvestri ad matutinas antiphona *Hodie intacta*. antiphona *Constitutus*. antiphona *Johannes apostolus*. antiphona *Herodes iratus*. antiphona *Totus orbis*.

108. ¶ In octava sancti Stephani ad matutinas antiphona *Supra pectus*. antiphona *A bimatu*. antiphona *Aqua Thome*. Memoria de beata Maria. antiphona *Ecce Maria*. Eodem die ad vespervas antiphona *Valde honorandus est*. antiphona *Vox in Rama*. antiphona *Ad Thome memoriam*. De sancta Maria. antiphona *Quando natus est*.

109. ¶ In octava sancti Johannis ad matutinas antiphona *Sub throno*. antiphona *Tu per Thome*. de beata Maria ut supra. Eodem die ad vespervas antiphona *Innocentes*. antiphona *Summa sacerdocio*. de beata Maria ut supra.

110. ¶ In octava sanctorum Innocencium ad matutinas antiphona *Monachus sub clerico*. de beata Maria ut supra.

111. ¶ Secunda (*recte* Eodem) die ad vespervas antiphona *Pastor cesus*. antiphona *Confessor domini Edwardi*. versiculus *Amavit eum*. oratio *Deus qui unigeniti* (*recte unigenitum*). de beata Maria ut supra.

112. ¶ In vigilia Epiphanie ad matutinas antiphona *Opem nobis*. antiphona *Euge serve*. Memoria de omnibus sanctis. antiphona *Exultabunt*. oratio *Omnium sanctorum*. si vigilia extra dominicam e venerit.

113.1. ¶ In ecclesia Sarum: sunt hec festa. et nomina talia sorciuntur. dicuntur quedam festa principalia. quedam maiora duplicia. quedam minora duplicia. quedam festa simplicia .ix. leccionum. quedam festa .iij. leccionum cum regimine chori. quedam .iij. leccionum sine regimine chori. et feriis (*recte ferie*). In hiis .vij^{tem}. dividitur annus. prima festa sunt huiusmodi. Primus dies Pasche. que (*recte qui*) alios dies precellit. Primus dies Natalis domini. Dies Pentecostes. Dies Assumpcionis beate Marie. et dicuntur principalia. quia ceteris preeminent solempnibus. Dicitur etiam festum in cuius honore fundata est ecclesia principale in sua ecclesia. et dedicacio similiter.

113.2 ¶ Maiora duplicia sunt hec precedentia et hec similiter. Dies Ascensionis. Dies Epiphanie. Dies Trinitatis. Nativitas sancte Marie. et Purificacio eiusdem. Dies omnium sanctorum. Dies Reliquiarum. Dies Dedicacionis ecclesie. et Dies sancti in cuius honore fundata est ecclesia. et octava cum regimine chori.

113.3. ¶ Minora festa duplicia sunt hec. secundus. tercius. et quartus dies Pasche. secundus. tercius. quartus et quintus dies Natalis domini. Dies Circumcisionis. Dies Annunciacionis beate Marie. Octava Pasche. Dies Invencionis sancte crucis. secundus. tercius. et quartus dies Pentecostes. Dies Nativitatis beati Johannis. Dies apostolorum Petri et Pauli. Dies sancti Michaelis. Dies sancte Katerine virginis. Dies sancti Andree. et festa sanctorum quorum altaria sunt in ecclesia. quando scilicet in eorum festivitatibus extra chorum ad eorundem altaria servicium celebratur. hoc autem non fit in ecclesia Sarum nisi ad primas vespervas tantum. fit processio ad altare illius sancti. cum responsorio. versiculo et oracione. et totum servicium fit in choro. nec fit maior solempnitas propter altare.

114. ¶ In sexto decretalium volumus. statuimus et precipimus quod festa sanctorum. Gregorii. Ambrosii. Augustini. et Jeronimi singulis annis perpetuis futuris que (*i.e.* futurisque) temporibus pro duplicibus festis solempnizentur. Hec sunt festa .iiij. leccionum cum regimine chori. festum sancti Georgii. Sanctorum Johannis et Pauli. Sancti Ypoliti. Undecim millia virginum. Sancti Bricii.

115. ¶ Debet etiam chorus regi a primis vesperis Natalis domini usque ad octavas Epiphanie. quando extra dominicam evenerit. et per octavas Pasche. et Pentecostes. et per octavas Assumpcionis beate Marie. et Ascensionis domini. et per octavas Dedicacionis ecclesie. et Nativitatis beate Marie. Octavas apostolorum Petri et Pauli. et in quibus festis .iiij. leccionum in Paschali tempore. que si in alio tempore contingerent: .ix. lecciones haberent. In hiis scilicet Sancti Ambrosii. sancti Marci. sanctorum Philippi et Jacobi. sancti Johannis ante portam Latinam. sancti Dunstani. sancti Aldelmi. sancti Augustini. sancti Barnabe apostoli. et in commemoratione beate Marie per totum annum. Cetera omnia festa .iiij. leccionum sunt sine regimine chori preter illa festa que sunt infra octavas principalium festivitatum.

116. Ferie sunt omnes dies in quibus non celebratur festum alicuius sancti. vel octava vel memoria.

[Late addition]

117. \Nota de Kyrieleyson per annum.
Ad primam missam Natalis domini dicitur. K. *Cunctipotens*. Ad secundam missam. K. *Rex virginum*(.) Ad magnam missam. *Conditor kyrie*. In die sancti Stephani K. *Pater creator*. In die sancti Johannis. K. *Lux et origo*. In die Innocencium. K. *Kyrie rex genitor*. In die sancti Thome martyris. et omnium martyrum et confessorum K. *Orbis factor*. In die Circumcisionis domini. K. *Rex virginum*. In die Epiphanie. K. *Kyrie fons bonitatis*. In die Purificationis beate Marie et omnibus festis eiusdem ac etiam in festis omnium virginum. \K. *Rex virginum*(.) In die Pasche ad primam missam. K. *Lux et origo*. Ad magnam missam. K. *Conditor*. In secunda die. K. *Cunctipotens*(.) In die tertia. K. *Lux et origo*. In die quarta. K. *Orbis factor*. In die Ascensionis. K. *Conditor kyrie*. In die Pentecos(tes.) K. *Kyrie fons bonitatis*. Secunda die. K. *Pater creator*. In die tertia. K. *Lux et origo*. In quarta die. K. *Kyrie rex genitor*. In die sancte Trinitatis. K(.) *Conditor*(.) In die sancti Johannis baptiste. K. *Lux et origo*. In die apostolorum Petri et Pauli. et omnium apostolorum et evangelistarum. et in utroque \festo/ sancte crucis dicitur. K. *Lux et origo*. In die sancte Marie magdalene. K. *Cunctipotens*(.) In die omnium sanctorum. K. *Pater creator*. In duplicibus omnibus festis per annum. K. *Conditor kyrieleison* (recte *kyrie*)(.) In utroque festo sancti Michaelis et in die sancti Dunstani dicitur K. *Kyrie rex splendens*./²

² This passage was entered in space remaining blank at the end of the document by a later hand, s. xiv/xv.

[Appendix]

[Passages which pertain to the Customary, copied after the end of the Ordinal and before the Customary (MS Harley 1001, fols. 115^r–116^v)]

1. Solet³ autem chorus regi in ecclesia Sarum omni die dominica(.) in omni duplici festo. et in omni festo .ix. leccionum per totum annum. et a vigilia Natalis domini usque ad octavas epiphanie et in ipsis octavis. nisi in vigilia epiphanie cum extra dominicam evenerit. et per ebdomadam pasche et pentechostes. et in quibusdam festis que contingunt in paschali tempore. In hiis videlicet(:

In festo

sancti Ambrosii.

sancti Georgii.

Sancti Marci evangeliste.

Sancti Johannis ante portam latinam.

Sancti Dunstani.

Sancti Aldelmi.

Sancti Augustini.

Sancti Barnabe.

Et per octavas Ascensionis.

In die octava apostolorum Petri et Pauli.

Per octavas Assumpcionis

et Nativitatis beate Marie.

2. In⁴ vigilia unius apostoli sive plurimorum apostolorum si propria oratio habeatur de vigilia. dicatur ad primas vespervas. sin autem dicatur oratio de die.

3.1. In⁵ omni festo simplici apostolorum vel evangelistarum servicium fiat hoc modo. Duo chorum regant. videlicet rectores ebdomadarii. antiphona super psalmos ad vespervas in superiore gradu incipiatur. Responsorium duo de superiore gradu cantentur. Versiculum duo pueri in superpelliceis. antiphona super psalmum *Magnificat* in superiore gradu incipiatur. *Benedicamus domino* duo de .ij^a. forma cantent. in superpelliceis. Secundum *Benedicamus* unus puer dicat loco nec habitu mutato. Cetera omnia ad vespervas et ad completorium ut in dominicis diebus.

3.2. ¶ Ad matutinas Invitatorium a tribus cantatur in capis sericis. scilicet a rectoribus chori. et a tercio de superiore gradu. qui eis associatur. Lecciones legantur habitu non mutato. prima leccio ab uno puero. secunda leccio ab alio puero. tertia a subdiacono de .ij^a. forma. Quarta et omnes alie a clericis de superiore gradu. Primum responsum ab uno puero cantetur loco nec habitu mutato. Secundum ab alio puero. Tercium a duobus de .ij^a. forma in superpelliceis ad gradum chori. quartum a diacono de eadem forma. Ad quintum responsum et deinceps scribantur clerici de superiore gradu. Ita tamen quod .vj. responsum et .ix. cantentur a duobus ad gradum chori in

³ This word has a decorated initial.

⁴ This word has a decorated initial.

⁵ This word has a decorated initial.

superpelliceis. Versiculi a duobus pueris cantentur. Cetera autem omnia ut ad primas vespervas.

3.3. ¶ Ad primam et ad alias horas dicantur responsoria ab uno puero et cetera omnia ut in dominicis fiant.

3.4. ¶ Ad .ij^{as}. vespervas vero vespervas fiat idem ordo ut ad primas vespervas. nisi quod responsum non dicatur.

3.5. ¶ Hic prescriptus ordo ad vespervas et ad matutinas et ad omnes horas fiat in omni festo .ix. leccionum quando Invitatorium a tribus cantatur.

3.6. ¶ Cantetur Invitatorium a tribus(:)
in omni simplici festo apostolorum et evangelistarum.

In octavis Epiphanie.

In octavis Ascensionis domini.

In octavis apostolorum Petri et Pauli.

In festo sancte Marie magdalene.

In festo sancti Laurentii.

In octavis Assumpcionis beate Marie.

In Exaltacione sancte Crucis.

In festo sancti Michaelis in monte tumba.

In festo sancti Martini.

et in festo sancti Nicholai.

In festo tamen apostolorum Philippi et Jacobi omnia responsoria a duobus cantantur.

In dominicis autem diebus infra octavis servetur modus et ordo qui in aliis dominicis. exceptis iis qui in tabula dominicarum illarum excipiuntur.

3.7. ¶ In festis quibusdam .iij. leccionum sine regimine chori et in omni commemoratione beate Marie. Invitatorium a duobus cantatur. In hiis scilicet mense Januarii.

Sancti Juliani episcopi et confessoris.

Sancte Agnetis secundo.

¶ Mense Februarii.

Sancti Blasii episcopi et martyris.

Sancte Juliane virginis.

Et sciendum quod si festa predicta infra septuagesimam evenerint: non habent Invitatorium duplex. Pretera omnia festa sine regimine chori ab octavis pasche usque ad pentecostes Invitatorium habent duplex.

¶ Mense Ju[li]n[is] ii(.)⁶

Sanctorum Marcellini et Petri.

Sancti Bonifacii sociorumque eius.

Sanctorum Primi et Feliciani.

Sanctorum Basilidis et Cirini.

Sanctorum Viti et Modesti.

Sanctorum Gervasii et Prothasii.

⁶ This deletion and insertion were made by a different hand soon after the text was originally copied.

Sanctorum Marcii (*recte* Marci) et Marcelliani.
Translatio sancti Edwardi regis et martyris.
Sanctorum Johannis et Pauli.

¶ Mense Julio (*recte* Julii).

Octave sancti Johannis baptiste.
Sanctorum Processi et Martiniani.
Sanctorum .vij. fratrum.
Translatio sancti Benedicti.
Sancti Kenelmi.
Sanctorum .vij. dormiencium.
Sancti Sampsonis episcopi.
Sanctorum Felicis. (et) Simplicii.
Sanctorum Abdon et Sennes.

¶ Mense Augusti(.

Sancti Stephani pape.
Sancti Oswaldi regis.
Sanctorum Sixti. Felicissimi. et Agapiti.
Sancti Ciriaci sociorumque eius.
Sancti Tyburtii.
Sancti Ypoliti.
Sancti Rufi.
Sanctorum Felicis et Aducti.

¶ Mense septembris.

Translatio sancti Cuthberti.
Sanctorum Cipriani et Justine.⁷
Sanctorum Cosme et Damiani.

¶ Mense octobris.

Sanctorum Marcelli et Marcelliani (*recte* Marci).
Sancti Nigassii cum sociis suis.
Sancti Kalixti pape.
Sanctarum .xj. milia virgini.
Sanctorum Crispini et Crispiniani.

¶ Mense Novembris.

Sanctorum quatuor coronatorum.
Sancti Bricii episcopi.
Sancti Aniani.
Octave sancti Martini.

¶ Mense decembris.

Octave sancti Andree.

3.8. ¶ In festis duplicibus omnia responsoria a duobus cantentur.

⁷ The scribe may first have written *Justini* and then corrected himself.

3.9. ¶ In festo sancti Michaelis et sancti Andree .ix. responsorium tantum a tribus cantatur.

3.10. ¶ In festo vero Omnium Sanctorum .viiij. responsorium a quatuor cantatur.

3.11 ¶ In omni festo per annum quando chorus regitur antiphona super psalmum *Quicumque vult* ab aliquo in superiore gradu incipiatur. et responsorium *Jhesu christe* dicatur a quodam puero pro voluntate rectoris loco nec habitu mutato.

3.12. ¶ In festis vero duplicibus idem responsorium dicatur a quovis de .ij^a. forma. et ab eodem dicatur versus et versiculus. Deinde in choro omnia dicantur. et semper responsorium *Jhesu christe* ab uno ore dicatur et omnia responsoria super horas similiter.

4.1. De⁸ prostratione in choro faciendum in ferialibus diebus quando ad horas preces dicuntur. In prostratione chorus se habeat ad omnes horas dum preces dicuntur ex quo inchoatur *Kyrieleyson* quousque dicitur *Per dominum* post orationem. Solus vero sacerdos a prostratione se erigat dum dicitur *Exurge domine*.

4.2. ¶ Ad matutinas dum dicitur oracio dominica ante lecciones quousque dicatur *Et ne nos*. In laudibus sicut ad vespas.

4.3. ¶ Ad missam quamlibet que de feria agitur responsoria extra (*recte* agitur extra) paschale tempus. post *Sanctus* usque ad *Per omnia secula seculorum* ante *Agnus dei*.

4.4. ¶ Preterea in quadragesima. In inceptioe cuiuslibet hore fit genuflexio. Prostratus etiam debet esse chorus in omni feria quando de feria agitur extra paschale tempus.

4.5. ¶ In vigilia mortuorum ad *Placebo* ex quo dicitur *Kyrieleyson* donec ultima oracio dicatur. Ad *Dirige* dum dicitur oracio dominica ante lecciones. et post psalmus *Benedictus* eodem modo quo post *Magnificat* ad *Placebo*.

5. Hec⁹ sunt festa .ix. leccionum in quibus non habetur expositio Evangelii ad matutinas.

Festum sancti Nicholai.

Sancte Lucie virginis.

Sancti Thome apostoli.

Sanctorum Fabiani et Sebastiani.

Sancte Agnetis virginis.

Sancti Vincencii martyris.

Sancte Agathe.

Sancti Gregorii.

Sancti Cuthberti.

Sancti Benedicti.

⁸ This word has a decorated initial.

⁹ This word has a decorated initial.

Sancti Aldelmi.
Sancti Barnabe apostoli.
Sancti Albani.
Translacio Sancti Thome martyris.
Sancte Margarete.
Invencio sancti Stephani.
Sancti Bartholomei.
Sancti Egidii.
Exaltacio sancte Crucis.
Sancte Edithe.
Sancti Mauricii sociorumque eius.
Sancti Dionisii.
Dedicacio sancti Michaelis.
Sancti Martini.
Sancti Machuti.
Sancte Cecilie.
Sancte Katerine.